

ASSIGNATURA: HISTÒRIA D'ESPANYA I DE CATALUNYA ACTUALS
CODI: 23297
PROFESSOR: RIQUER PERMANYER, BORJA DE

PROGRAMA

1. Introducció.
Historiografia, qüestions metodològiques i documentals.
Interpretacions globals i periodització.
2. La Segona República dins del context de l'Europa d'entre-guerres.
La difícil consolidació del nou règim: els problemes agrari, militar, autonòmic, religiós i social.
Realitzacions i limitacions del reformisme social-azañista.
La construcció del poder autonòmic català: la Generalitat Republicana.
3. La crisi del sistema democràtic (1934-1936)
Els fets d'octubre del 1934.
El "bienni negre".
Cap a la polarització social i política.
"L'oasis català" ?.
4. La Guerra Civil, I.
De l'aixecament militar a la guerra civil.
Revolució i guerra a Catalunya.
Impacte del conflicte i intervencions internacionals.
5. La Guerra Civil, II.
Evolució política a la zona republicana i a la zona franquista.
Les grans batalles militars.
La fi de la guerra civil.
6. El primer Franquisme.
La societat de postguerra.
Institucions polítiques del nou règim: òrgans de poder i formes de control.
La política autarquica i empitjorament de les condicions de vida i treball.
7. Les actituds polítiques durant els anys 40 i 50.
Les burgesies i l'Església davant el Franquisme.
Les classes mitjanes i populars.
L'activisme resistent de l'oposició.
8. Els canvis econòmics i socials dels anys 60 i 70.
Característiques del model de creixement econòmic.

Els moviments migratoris.
Els canvis socials i culturals.

9. Un règim immòbil i una nova oposició.
Immobilisme polític en una etapa de canvis.
Tensions socials i emergència dels nous moviments de masses.
La nova oposició al Franquisme.
Paper aglutinant del fet nacional català.
10. La fi del Franquisme i la transició democràtica.
Crisi econòmica i colapse de la dictadura.
El caràcter de la transició: la reforma pactada.
L'estat de les autonomies. El cas català.
La nova societat i l'herència del franquisme.

- AVALUACIÓ

Hi haurà una prova final dividida en dues parts: una de coneixements globals i una altra de comentari d'un text. De forma optativa es podrà fer la recensió de dues monografies, una de l'època de la Segona República i la Guerra Civil i una altra del franquisme i la transició.

- BIBLIOGRAFIA BÀSICA

FONTANA, Josep (ed.), España bajo el Franquismo, Barcelona, Crítica, 1986.

FRASER, Ronald, Recuérdalo tú y recuérdalo a otros. Historia oral de la Guerra Civil española, Barcelona, Crítica, 1979.

JACKSON, Gabriel, Entre la reforma y la revolución. La República y la Guerra Civil, 1931-1939, Barcelona, Crítica, 1980.

MOLINERO, Carme, i YSÀS, Pere, El règim franquista. Feixisme, modernització i consens., Vic, Eumo, 1991.

PRESTON, Paul (ed.), España en crisis. La evolución y decadencia del régimen de Franco, Madrid, Fondo de Cultura Económica, 1976.

RIQUER, Borja de, i CULLA, Joan B., "El Franquisme i la transició democràtica, 1939-1986", volum VII de Història de Catalunya, dirigida per Pierre Vilar, Barcelona, Edicions 62, 1989.

SALLÉS, Anna, Conèixer la Història de Catalunya. La República i la Guerra Civil, Barcelona, Vicens Vives, 1992.

TERMES, Josep, "De la Revolució de Setembre a la fi de la Guerra Civil, (1868-1939", volum VI de Història de Catalunya dirigida per Pierre Vilar, Barcelona, Edicions 62, 1987.

TUSELL, Javier, La dictadura de Franco, Madrid, Alianza Editorial, 1988.

UCELAY DA CAL, Enric, La Catalunya populista. Imatge, cultura i política en l'etapa republicana (1931-1939), Barcelona, La Magrana, 1982.

La bibliografia específica de cada tema es donarà al llarg de les classes.